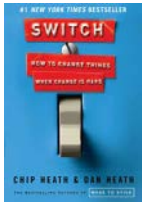

Shrinking the Change: Every Little Bit of Teshuva Helps

נפתלי לבנדה תשע"פ

- 1) *Switch* by Heath Brothers – Car Wash Study, story of Fly Lady cleaning and Snowball Debt
- 2) **גמ' יומא פה:** משנה: האומר אחטא ואשוב, אחטא ואשוב - אין מספיקין בידו לעשות תשובה, אחטא ויום הכפורים מכפר - אין יום הכפורים מכפר.
- 3) **גמ' תענית דף טז.** אמר רב אדא בר אהבה: אדם שיש בידו עבירה, ומתודה ואינו חוזר בה למה הוא דומה - לאדם שתופס שרץ בידו, שאפילו טובל בכל מימות שבעולם - לא עלתה לו טבילה
- 4) **גמ' ע"ז (י., יז., יח.)** בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו בכמה שנים
- 5) **פרקי אבות פרק ד משנה יז** (ר' יעקב) הוא ה'ה' אומר, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה:
- 6) **משנה ג (שם)** (בן עזאי) הוא ה'ה' אומר, אל תהי ב'ז ל'כל אדם, ואל תהי מפליג ל'כל דבר, ש'אין ל'ך אדם ש'אין לו שעה ואין ל'ך דבר ש'אין לו מקום:
- 7) אבינו מלפנינו תהא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך
- 8) **מביט (בית אלוקים, שער תשובה)** - אחר שנתבאר ענין התשובה כי היא החרטה ועזיבת החטא, נאמר כי אינם כשאר המצות שהעושה חלק המצוה אין לו חלק שכר המצוה, כמו שתאמר מצות ציצית הוא בד' הכנפות והעושה ציצית בג' כנפות לבד, אינו מקיים ג' חלקי המצוה שהרי ד' ציציות מעכבין זה את זה והרי הוא כאילו לא עשה שום דבר, ואולם התשובה גם כי אינה שלימה עד שתהיה בחרטה לשעבר ועזיבת החטא לעתיד, עם כל זה החרטה לבד בלי עזיבת החטא מועיל קצת, וכן עזיבת החטא בלי חרטה,
- 9) **שערי תשובה לרבינו יונה 1:9-** והנה מדרגות רבות לתשובה. ולפי המדרגות יתקרב האדם אל הקב"ה. ואמנם לכל תשובה תמצא סליחה. אך לא תטהר הנפש טוהר שלם להיות העונות כלא היו. זולתי כאשר יטהר האדם את לבו ויכין את רוחו כאשר יתבאר. וכן כתוב תהילים ל"ב:ב' (אשרי אדם לא יחשוב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. וכענין הבגד הצריך כבוס. כי המעט מן הכבוס יועיל בו להעביר הגעל ממנו. אך לפי רוב הכבוס יתלבן. וכן כתוב (שם נ"א) הרב כבסני מעוני. ותכבס הנפש מן העון כפי אשר תכבס את לבה. שנאמר) ירמיהו ד':י"ד (כבסי מרעה לברך ירושלים. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה) תהילים קי"ב:א' (אשרי איש ירא את ה'. בעודו איש. רצונו לומר - כי תשובת האדם המעולה בימי בחורותיו בעוד כחו עליו יתגבר על יצרו. אכן כל תשובה מועילה. כמ"ש (שם צ') תשב אנוש עד דכא ותאמר שוב בני אדם. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה עד דכדוכה של נפש:
- 10) **רמב"ם הל' תשובה ב:א-ב** (א) אי זו היא תשובה גמורה. זה ש'בא ל'ידו דבר ש'עבר בו וא'פ'שר ב'ידו לעשותו ופרש ולא עשה מפני התשובה. לא מ'יראה ולא מפ'שולון כח. כ'יצד. הרי ש'בא על אשה בעברה ולאחר זמן נת'חד עמה והוא עומד באהבתו בה וב'כלם גופו ובמדינה ש'עבר בה ופרש ולא עבר זהו בעל תשובה גמורה. הוא ש'שלמה אמר (קהלת יב א) "וזכר את בור'א'יך בימי בחור'ת'יך". ואם לא שב אלא בימי זקנותו ובעת שאי א'פ'שר לו לעשות מה ש'היה עושה אף על פי שאינה תשובה מעלה מועלת היא לו ובעל תשובה הוא. א'פ'לו עבר כל ימיו ועשה תשובה ביום מיתתו ומת בתשובתו כל עונותיו נמח'לין ש'נאמר (קהלת יב ב) "עד א'שר לא תח'שף השמש והאור והי'רם והכוכבים ושבו העבים אחר הגשם" שהוא יום המיתה. מ'קלל שאם זכר בור'או ושב קדם ש'ימות נ'סלח לו:
- (ב) ומה היא התשובה. הוא ש'יעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמר ב'לבו שלא יעשהו עוד ש'נאמר (ישעיה נה ז) "יעזב רשע דרכו" וגו'. וכן יתנחם על ש'עבר ש'נאמר (ירמיה לא יח) "כי אחר'י שובי נחמתי". ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב ל'זה החטא לעולם ש'נאמר (הושע יד ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה יד'ינו" וגו'. וצריך להתודות בשפ'תיו ולומר ע'נינות אלו ש'גמר ב'לבו:

*Thank you to Rav Yaakov Glasser, Rav Shalom Baum and Rav Dr. Jacob J. Schacter for their assistance in my preparations

11) Shem Mishmuel on Ki Tavo (explained by Rabbi Frand)

“If the *Ribono shel Olam* holds sins in abeyance for the “right time” (or the “wrong time”) then certainly the *Ribono shel Olam* puts all the *Teshuvos* and thoughts about *Teshuva* that people have done for tens of centuries in cold storage. This includes *Teshuvos* that were perhaps not complete and *Teshuvos* that were perhaps done for the wrong reason and perhaps only preliminary thoughts contemplating a *Teshuva* which never came to fruition. The *Ribono shel Olam* collects all of these and He waits. He has this entire pile of these less than perfect thoughts and acts of repentance. The Shem m’Shmuel says that with this concept, he understands how it could be that if a person was a *rasha* [wicked person] his entire life and then on his deathbed, he has *hirhurei teshuva* [contemplative thoughts about repentance]; Hashem considers it as if he died as a *baal teshuva* [one who has repented].

What kind of *Teshuva* is this? There is no “acceptance upon oneself to improve in the future” [*kabbalah al ha’asid*]. He is going to die within hours! The answer, says the Shem m’Shmuel, is that this person, even though he has been a *rasha* his entire lifetime, had thoughts of *Teshuva*. During his lifetime, these thoughts never came to fruition, but on his deathbed, when he was in fact sincere, the *Ribono shel Olam* takes all these thoughts of *Teshuva* that even this person did over his entire lifetime and now He considers it that he dies a *Baal Teshuva*.

(12) גמ' קידושין מט: על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה בדעתו

13) **Story of Rav Kook and Ben Yehuda and the “perhaps” of teshuva**

From *An Angel Among Men: Impressions from the life of Rav Avraham Yitzchak Hakohen Kool zt”l* written by Simcha Raz, translated by Moshe D. Lichtman (p.130-133)

(14) רמ"א או"ח תרכנב: - ואומר במקום כתבנו חתמנו

(15) מ"ב ס"ק ג' (שם) ואומר במקום כתבנו חתמנו - וכן כשמגיע לכתוב יאמר וחתום וכן יאמר בספר חיים וכו' נזכר ונחתם. כי בנעילה הוא חתימת הגז"ד שנכתב בר"ה על בני אדם לטוב או לרע ויזדרז מאד בתפלה זו כי תכלית כל העשי"ת הוא יוה"כ ותכלית יוה"כ הוא תפלת נעילה שהכל הולך אחר החיתום ואם לא עכשיו אימתי ולכן אף אם חלש הוא מחמת התענית מ"מ יאזור כגבור חלציו להתפלל במחשבה זכה וברורה ולקבל ע"ע נדרי התשובה באמת והבא לטהר מסייעין אותו ויחתם בספר חיים טובים

(16) בראשית ד: ד-ט - וְהָבֵל הִבְיָא גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנֹו וּמִקְלָבָהֶן גִּישָׁע יִקְנֶה אֶל-הָבֵל וְאֶל-מִנְחָתוֹ:

וְאֶל-קֵינוּ וְאֶל-מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה בְּיַחַד לְקֵינוּ מֵאֵד וְיִפְלוּ פְּגִיזוֹ:

וַיֹּאמֶר יִקְנֶה אֶל-קֵינוּ לְמָה חָרָה לָךְ וְלְמָה נָפְלוּ פְּגִיזָה:

הָלוֹא אִם-תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לְפָתַח חַטָּאת רַבִּץ וְאֶלֶיךָ תִּשְׁוֹקוּתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל-בּוֹ:

וַיֹּאמֶר קֵינוּ אֶל-הָבֵל אַחֲיוּ וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בְּשִׁלְהָ גִקְחָם קֵינוּ אֶל-הָבֵל אַחֲיוּ וַיִּהְרָגוּהוּ:

וַיֹּאמֶר יִקְנֶה אֶל-קֵינוּ אֵי הָבֵל אַחֲיוּ וַיֹּאמֶר לֹא יִדְעָתִי הִשְׁמַר אַחֲיוּ אֲנִכִי:

17) Simchas Beis Hashoeva

18) Sukkah not Complete?

19) Story of Mark Owen in “No Hero” – Your 3 Foot World

20) Story of Moishe the water carrier’s holiest seder